

BZW: 'Rijk slacht kip met de gouden eieren'

Brabant voelt zich bestolen

Wat is er aan de hand?

Met ingang van dit jaar verlaagt het Rijk de uitkeringen aan de Nederlandse provincies in totaal met circa 300 miljoen euro. Brabant wordt van alle provincies het zwaarst aangepakt ⁽¹⁾. Het provinciefonds keert aan Brabant maar liefst 43% minder uit: 71 miljoen in 2011 tegenover 125 miljoen in 2010. Vanaf volgend jaar moet Brabant naar verwachting nog eens tientallen miljoenen extra inleveren. Dan worden de gelden uit het provinciefonds herverdeeld volgens een 'vermogensmaatstaf' ⁽²⁾. Omdat de provincie Brabant een goede boekhouding heeft gevoerd en daardoor een gezond vermogen heeft, wordt ze daarvoor gestraft door een lagere uitkering uit het provinciefonds vanaf 2012. Provincies die hun boekhouding niet goed op orde hebben worden beloond. Feit is dat de provincie Noord-Brabant sowieso al het minste rijksgeld per inwoner krijgt ⁽³⁾, en nu ook nog eens het meest van alle provincies moet inleveren. Omstreeks 1 februari (volgende week) komt minister Donner met een definitief voorstel aan de Tweede Kamer voor de herverdeling vanaf 2012.

Wat vindt de BZW?

De Brabants-Zeeuwse Werkgeversvereniging vindt het onaanvaardbaar en schandelijk dat Brabant zo onevenredig wordt gekort. BZW-voorzitter Peter Swinkels: "Brabant is de industriële motor van Nederland en draagt 15% bij aan het Nederlandse bruto binnenlands product. Daar staat tegenover dat we dit jaar slechts een schamele 7,5% uit het provinciefonds krijgen en vanaf 2012 waarschijnlijk nog maar 5% ⁽⁴⁾. Tel daarbij op dat Brabant per inwoner ook veruit het minst van alle provincies aan andere rijks gelden krijgt, dan is duidelijk dat de verhoudingen compleet zoek zijn. Brabant heeft als innovatiefste provincie van ons land een ambitieuze groeiagenda waarin overheid, bedrijfsleven en kennisinstellingen nauw samenwerken. Dit zal de bijdrage van Brabant aan de nationale economie nog verder versterken. Maar als we onevenredig worden gekort, kunnen we die agenda niet uitvoeren. Op deze manier slacht het Rijk de kip met de gouden eieren." De BZW heeft deze week een brandbrief aan minister Donner gestuurd met een oproep om de onevenredige herverdeling te herzien.

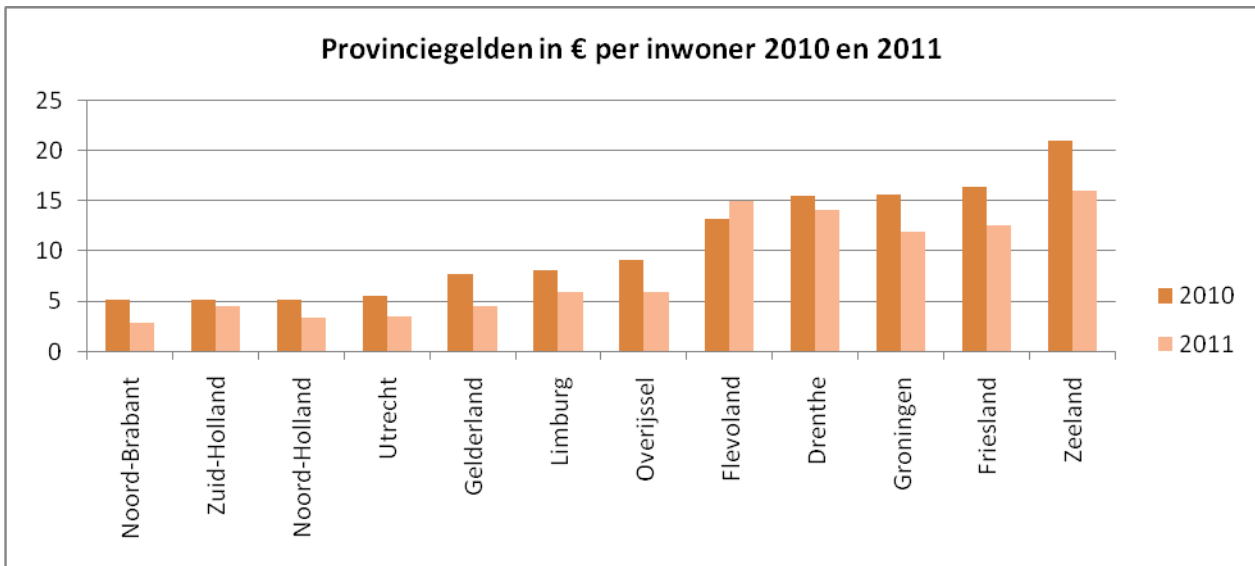
CIJFERS EN TABELLEN (verwijzingen staan in bovenstaande tekst)

⁽¹⁾ Uitkering provinciefonds: verlaging 2011 ten opzichte van 2010

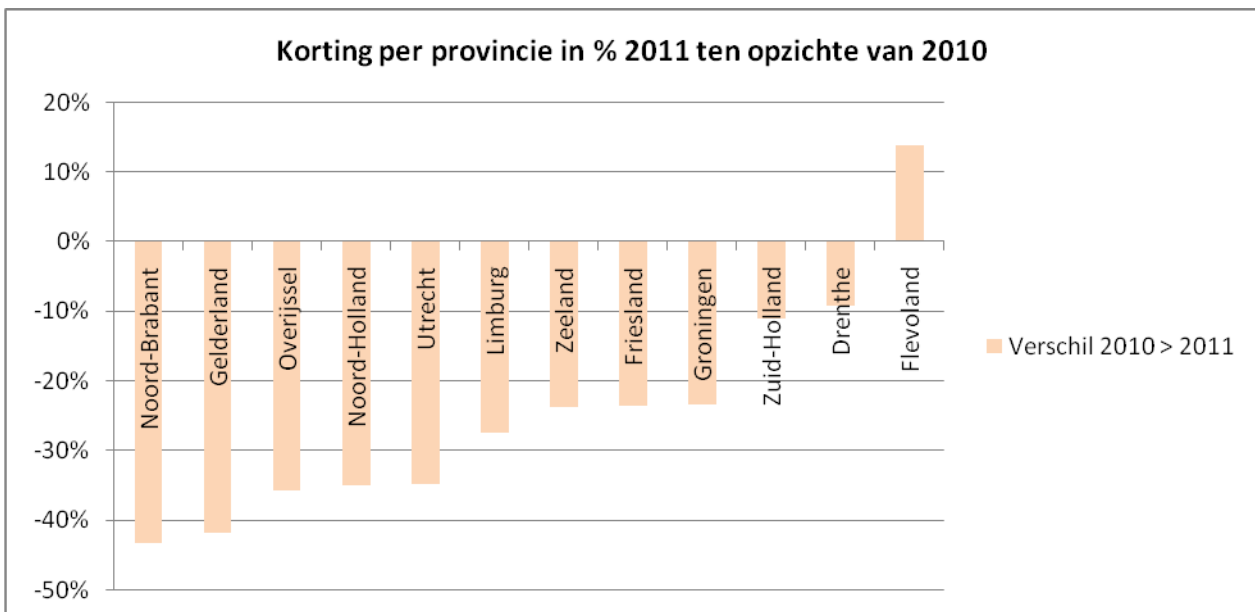
De cijfers in de tabel zijn een doorberekening door de Provincie Noord-Brabant van de oorspronkelijke cijfers van het Interprovinciaal Overleg (IPO). De kolommen zijn respectievelijk: de uitkering uit het provinciefonds (in miljoen euro's) in 2010, de uitkering in 2011, de absolute vermindering, de procentuele verlaging, het inwonersaantal per provincie, de uitkering per inwoner in 2010 (x 1 euro) en de uitkering per inwoner in 2011.

Algemene uitkering	2010	2011	Abs	Perc	Inwoners	€ inwoner 2010	€ inwoner 2011
Noord-Brabant	125	71	-54	-43,2%	2.444.158	5,11	2,90
Gelderland	153	89	-64	-41,8%	1.998.936	7,65	4,45
Utrecht	67	43	-24	-35,8%	1.220.910	5,49	3,52
Overijssel	103	67	-36	-35,0%	1.130.345	9,11	5,93
Noord-Holland	138	90	-48	-34,8%	2.669.084	5,17	3,37
Limburg	91	66	-25	-27,5%	1.122.701	8,11	5,88
Zeeland	80	61	-19	-23,8%	381.409	20,97	15,99
Friesland	106	81	-25	-23,6%	646.305	16,40	12,53
Groningen	90	69	-21	-23,3%	576.668	15,61	11,97
Zuid-Holland	180	160	-20	-11,1%	3.505.611	5,13	4,56
Drenthe	76	69	-7	-9,2%	490.981	15,48	14,05
Flevoland	51	58	7	13,7%	387.881	13,15	14,95
Totaal 12 provincies	1260	924	-336	-26,7%	16.574.989	7,60	5,57

De cijfers uit de laatste twee kolommen in de vorige tabel geven aan hoeveel euro per inwoner een provincie uit het provinciefonds kreeg in 2010 en hoeveel in 2011. Conclusie: Brabant kreeg het minst per inwoner in 2010 en krijgt verreweg het minst in 2011:

De cijfers uit de 5e kolom in de vorige tabel geven de procentuele verlaging van de gelden uit het provinciefonds per provincie aan. Conclusie: Brabant wordt procentueel het meest gekort:

(2) Het voornemen om de ‘vermogensmaatstaf’ te hanteren

In een brief van staatssecretaris Bijleveld aan de Tweede Kamer van 22 april 2010 staat op pagina 3 onder IV: ‘d.w.z. dat in het nieuwe verdeelmodel een maatstaf voor vermogen zal worden opgenomen’.

Dit voornemen is herhaald in de Meicirculaire 2010 (pag.15) van het IPO: ‘Het Kabinet (i.c. de fondsbeheerders) neemt nu de verantwoordelijkheid om zo snel mogelijk te komen tot een nieuw verdeelmodel dat recht doet aan het uitgangspunt van de Financiële-verhoudingswet (artikel 7) dat overheden (in dit geval provincies) in gelijke omstandigheden een gelijke financiële uitgangspositie hebben. Dat wil zeggen dat in het nieuwe verdeelmodel een maatstaf voor vermogen zal worden op genomen. De fondsbeheerders streven ernaar om het nieuw verdeelsysteem per 1 januari 2012 te laten ingaan.

(3) Verdeling rijksmiddelen per inwoner per jaar

Doorberekening door de Provincie Noord-Brabant van cijfers uit diverse bronnen. De cijfers zijn teruggerekend naar gemiddelden, gemeten over de aantallen inwoners. Conclusie: de provincie en gemeenten in Brabant krijgen van het Rijk € 1.212,00 per inwoner. Dat is ruim onder het landelijk gemiddelde (12 provincies) en zeer ver onder de uitkering aan de Randstad-provincies.

€ per inwoner per jaar	Inwoners	Provincie-fonds	Gemeente-fonds	MIRT	FES	GSB cat.A	GSB cat.B politie	GSB Cat.B OV	VROM	Totaal
12 Provincies	16.357.992	69	913	191	54	95	174	67	40	1.602
9 Provincies (excl. Randstad)	9.099.221	88	839	144	29	59	131	39	19	1.348
Randstad-regio (NH, ZH, Utr)	7.258.771	45	1.005	249	86	140	229	101	66	1.921
Noord-Brabant	2.419.042	44	769	125	12	64	155	32	11	1.212

Inwoners, jaar 2007.

Provinciefonds, jaar 2007. Septembercirculaire provinciefonds 2007.

Gemeentefonds, jaar 2007.

MIRT, gemiddelde jaren 2003-2012. Inclusief Randstadprojecten (gelijk verdeeld over NH, ZH en Utr), exclusief bovenregionale projecten (w.o. Mainport, HSL, Betuweroute).

FES, gemiddelde jaren 2008-2013. Exclusief bovenregionale uitgaven.

GSB (Grootstedenbeleid), gemiddelde jaren 2002-2008.

VROM, gemiddelde jaren 2000-2010. Investerings excl. HSL-lijn Zuid

(4) Verwachting Provincie Noord-Brabant: halvering vanaf 2012

Bij de voorgenomen herverdeling op basis van vermogen (vermogensmaatstaf) houdt de Provincie er rekening mee dat de uitkering uit het provinciefonds aan Brabant met ingang van 2012 nog eens grofweg wordt gehalveerd. De uitkering was in 2010 nog 125 miljoen en is dit jaar verlaagd naar 71 miljoen. Naar verwachting zal daar vanaf 2012 dus nog ongeveer de helft af gaan. Omdat er echter nog veel onzekerheden rond de herverdeling zijn, houdt de Provincie Noord-Brabant nog een slag om de arm. Volgens de Provincie gaat het echter wel om een substantiële verlaging van 'tientallen miljoenen', waardoor Brabant vanaf 2012 slechts maximaal 5% van de totale gelden uit het provinciefonds krijgt uitgekeerd. Een reden voor de sterke verlaging is de goede vermogenspositie van Brabant, onder meer omdat de Provincie en Brabantse gemeenten vóór de verkoop van Essent jaarlijks 150 miljoen euro aan dividend kregen uitgekeerd. Echter, ook Zuid-Holland ontving 150 miljoen euro dividend van Eneco. Dit geld ging echter vooral naar de gemeenten en is niet als provinciaal vermogen meegerekend bij de herverdeling van het provinciefonds volgens de vermogensmaatstaf. Een scheve verhouding, vinden de Provincie Noord-Brabant en de BZW.

VERGELIJKINGEN BRABANT-NEDERLAND

Kengetallen Brabant

- 14,6% landoppervlakte
- 14,7% inwoners (ruim 2,4 miljoen)
- 15% aandeel bruto binnenlands product
- meest innovatieve regio van Nederland
- industriële motor van Nederland

Rijks gelden aan Brabant

- 7,5% aandeel provinciefonds in 2011, 5% dreigt in 2012
- circa € 1.200 per inwoner aan totale rijksmiddelen, ten opzichte van € 1.900 (Randstad), € 1.350 (9 regioprovincies) en € 1.600 (landelijk)

Voor meer informatie

Woordvoerder BZW: Peter Swinkels (voorzitter): T. 06 43 19 89 28

Henk Oderkerk (directeur): T 013 594 44 47